



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**  
**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**  
**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ**  
**ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Αθήνα, 24 Ιανουαρίου 2012

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

**ΠΟΛ.: 1026/26.1.2012**

1.Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄

2.Δ/ΝΣΗ ΚΒΣ

**ΠΡΟΣ: Ως Π.Δ.**

Ταχ. Δ/ση :Καρ. Σερβίας 10

Ταχ. Κώδικας:10184 ΑΘΗΝΑ

Πληροφορίες: Γ. Βαρνάκου – Δ. Σταθάς

Τηλέφωνο :210-3375314, 210 3610030

FAX :210-3375001

**ΘΕΜΑ: Εφαρμογή διατάξεων της παραγράφου 7 του άρθρου 20 του ν.3943/ 2011 (ΦΕΚ 66 Α΄) περί απόδοσης της προκαταβολής φόρου που υπολογίζεται επί των δικηγορικών αμοιβών και της παρακράτησης φόρου επί των μερισμάτων.**

Σας παρέχουμε διευκρινίσεις σχετικά με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 20 του ν.3943/2011(ΦΕΚ 66 Α΄) με τις οποίες προστέθηκε παράγραφος 5 στο άρθρο 52 του ΚΦΕ και η παράγραφος 5 αυτού του άρθρου αναριθμήθηκε σε έξι και σε συνδυασμό με την ΠΟΛ.1210/2011 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που εκδόθηκε για την εφαρμογή και κατ' εφαρμογή των διατάξεων αυτής της παραγράφου, ως εξής:

**Α. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ**

1. Με τις διατάξεις των περιπτώσεων α΄ και β΄ αυτής της παραγράφου αυτού του άρθρου και νόμου ορίζεται ότι, υπολογίζεται προκαταβολή φόρου με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό(15%) επί των ακαθαρίστων αμοιβών των δικηγόρων, που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής ως ποσά αναφοράς επί των οποίων υπολογίζονται από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους προκαταβολές υπέρ όσων ορίζονται στο άρθρο 96 του ν.δ. 3026/1954 του Κώδικα Δικηγόρων(ΦΕΚ 235 Α΄), για τις παραστάσεις που πραγματοποιούν ενώπιον των δικαστηρίων και όπως οι αμοιβές αυτές κάθε φορά ισχύουν με βάση τις διατάξεις του άρθρου 92 του

ίδιου κώδικα. Η προκαταβολή αυτή του φόρου υποχρεωτικά υπολογίζεται και αποδίδεται από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους, με ευθύνη των προέδρων τους, εντός των προθεσμιών που ορίζονται με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του ΚΦΕ, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, στο δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφορικών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.), υποχρεωτικά από 1.11.2011 με βάση την προαναφερομένη ΠΟΛ.1210 /2011 Α.Υ.Ο.

Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι δεν υπολογίζουν και δεν αποδίδουν προκαταβλητέο φόρο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Επί των ακαθαρίστων αμοιβών των δικηγόρων που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής ως ποσά αναφοράς για παραστάσεις που πραγματοποιούν ενώπιον των δικαστηρίων καθώς και για κάθε άλλη νομική υπηρεσία που παρέχουν οι δικηγόροι οι οποίοι συνδέονται με τον εντολέα τους με σύμβαση έμμισθης εντολής και αμείβονται με πάγια αντιμισθία. Σε αυτή την περίπτωση, στο οικείο γραμμάτιο προκαταβολής, εκτός από την ένδειξη "πάγια αντιμισθία", θα αναγράφεται και ο εντολέας του δικηγόρου. Και τούτο καθόσον ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, με βάση τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 45 του Ν.2238/1994, θεωρείται και το εισόδημα που αποκτούν οι δικηγόροι ως πάγια αντιμισθία για την παροχή νομικών υπηρεσιών, επί του οποίου ενεργείται παρακράτηση φόρου με βάση τις διατάξεις του άρθρου 57 αυτού του νόμου.

β) Επί των ακαθαρίστων αμοιβών των δικηγόρων, που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής ως ποσά αναφοράς για την παράσταση του δικηγόρου σε κάθε είδους συμβολαιογραφικές πράξεις διότι στην περίπτωση αυτή η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία μεταξύ δικηγόρου και εντολέα.

γ) Επί των ακαθαρίστων αμοιβών των δικηγόρων από την αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου που περαιώνεται με απόφαση Δικαστηρίου καθόσον στην περίπτωση αυτή η αμοιβή του δικηγόρου επιδικάζεται από το δικαστήριο με την ίδια απόφαση, με την οποία επιδικάζεται και η αποζημίωση του δικαιούχου. Το ίδιο ισχύει και για τις αμοιβές του δικηγόρου ως συνδίκου στις διαδικασίες πτώχευσης.

δ) Στις περιπτώσεις που οι δικηγορικές αμοιβές ή το ύψος αυτών συναρτάται άμεσα από το αποτέλεσμα των δικηγορικών υπηρεσιών ή της δίκης, κατόπιν έγγραφης συμφωνίας, όπως π.χ. των εργατικών, αυτοκινητικών, κλπ. υποθέσεων όπου ο δικηγόρος αμείβεται με εργολαβικό συμβόλαιο, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι έχουν υποβληθεί τα στοιχεία της έγγραφης συμφωνίας που αποδεικνύουν το ύψος

της αμοιβής, κτλ., όπως τα στοιχεία αυτά θα καθοριστούν με την έκδοση σχετικής Υπουργικής Απόφασης, στη Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδια για τη φορολογία του εισοδήματος του δικηγόρου. Σε αυτή την περίπτωση:

- α) το Δημόσιο,
- ββ) τα Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου,
- γγ) οι Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί κοινής ωφέλειας,
- δδ) οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και
- εε) τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου

υποχρεούνται να υπολογίζουν προκαταβολή φόρου εισοδήματος με συντελεστή 15% στο ακαθάριστο ποσό της αμοιβής του δικηγόρου. Οι υπόχρεοι αυτοί υποβάλλουν την δήλωση απόδοσης του προκαταβλητέου φόρου εντός των προθεσμιών που ορίζονται με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του ΚΦΕ, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, στο δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφορικών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.), υποχρεωτικά από 1.11.2011 με βάση την προαναφερομένη ΠΟΛ.1210 /2011 Α.Υ.Ο.

Επίσης, υποχρεούνται να υποβάλλουν και αντίγραφο ή τα στοιχεία της απόφασης του οικείου Δικαστηρίου στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., σύμφωνα με τα οριζόμενα σε σχετική υπουργική απόφαση που θα εκδοθεί. Επισημαίνεται ότι, δεν υπάρχει υποχρέωση υπολογισμού και απόδοσης προκαταβλητέου φόρου με συντελεστή 15% επί δικηγορικής αμοιβής που συναρτάται άμεσα από το αποτέλεσμα των δικηγορικών υπηρεσιών ή της δίκης, στην περίπτωση που ο εντολέας είναι ιδιώτης

Διευκρινίζεται ότι, οι εισπραττόμενες δικηγορικές αμοιβές αποτελούν ακαθάριστα έσοδα και οι κρατήσεις υπέρ τρίτων που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής για παράσταση σε Δικαστήρια(ενδεικτικά για τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών και Πειραιώς ΕΤΑΑ-ΤΥΔ 5%, ΕΤΑΑ-ΤΕΑΔ 3%, ΔΣΑ 3%, ΕΔΛΝΔ 1%=12%) καθώς και οι κρατήσεις υπέρ τρίτων που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής για παράσταση σε συμβόλαια (ενδεικτικά για τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών ΕΤΑΑ – ΤΑΝ – ΤΕΑΔ 10%, ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ 25% =35%) αποτελούν αμφότερα έξοδα και εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα, με την προϋπόθεση ότι οι εισπραττόμενες δικηγορικές αμοιβές είναι ίσες ή μεγαλύτερες από τα ποσά αναφοράς που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής.

Επίσης, αν ο εντολέας του δικηγόρου είναι υπόχρεος κατά νόμο να προβαίνει σε παρακράτηση φόρου με βάση τις διατάξεις του άρθρου 58 του ΚΦΕ, είναι δηλαδή επιτηδευματίας φυσικό ή νομικό πρόσωπο που τηρεί βιβλία Β΄ ή Γ΄ κατηγορίας του ΚΒΣ, όταν καταβάλλει αμοιβές σε δικηγόρους για υποθέσεις της επιχείρησής του θα

παρακρατεί φόρο με συντελεστή 20% στο ακαθάριστο ποσό της αμοιβής που καταβάλλεται στον δικηγόρο μετά την αφαίρεση της αμοιβής, που αναγράφεται επί του γραμματίου προκαταβολής ως ποσό αναφοράς και εφόσον η καταβαλλόμενη επιπλέον του γραμματίου αμοιβή ξεπερνά το ποσό των 300€. Για παράδειγμα, το ποσό αναφοράς που αναγράφεται επί του γραμματίου προκαταβολής του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου του δικηγόρου "Χ" για παράστασή του στο Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο, για υπόθεση της ΟΕ "Α", ανέρχεται στο ποσό των 250€. Η εταιρία "Α" για τις υπηρεσίες αυτές καταβάλλει στο δικηγόρο αμοιβή ύψους 700€. Στην περίπτωση αυτή, η πιο πάνω εταιρία κατά τον χρόνο καταβολής της αμοιβής θα προβεί σε παρακράτηση φόρου με συντελεστή 20% επί του ποσού των 450€ (700€ - 250€), με την υποχρέωση της προσκόμισης από το δικηγόρο φωτοαντιγράφου επικυρωμένου από τον ίδιο του αντίστοιχου γραμματίου προκαταβολής.

2. Με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' αυτού του άρθρου και νόμου σε συνδυασμό με την ΠΟΛ.1210/2011 Α.Υ.Ο. ορίζεται ότι επί οποιουδήποτε ποσού καταβάλλεται ως μέρος σε δικηγόρους από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους ή ταμεία συνεργασίας ή διανεμητικούς λογαριασμούς υποχρεωτικά ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή 15% στο ακαθάριστο ποσό του μερίσματος και ο φόρος αποδίδεται με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, από τους οικείους δικηγορικούς συλλόγους με ευθύνη των προέδρων τους, στο δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφορικών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.).
3. Με τις διατάξεις της περίπτωσης ε' αυτού του άρθρου και νόμου ορίζεται ότι, ο δικηγόρος υποχρεούται να υποβάλλει κατάσταση όλων των έγγραφων συμφωνιών που έχει συνάψει με τους εντολείς του, στην οποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση, ο Α.Φ.Μ. του κάθε εντολέα του, η δικηγορική υπηρεσία που παρασχέθηκε και η συμφωνηθείσα αμοιβή, στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία της περιφέρειας όπου βρίσκεται η επαγγελματική του έδρα, μέχρι την 20ή ημέρα του μηνός Φεβρουαρίου κάθε έτους. Με την έκδοση σχετικής απόφασης του Υπουργού Οικονομικών θα καθορίζεται ο τύπος, το περιεχόμενό της, ο τρόπος υποβολής της και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
4. Με τις διατάξεις της περίπτωσης στ' αυτού του άρθρου και νόμου ορίζεται ότι, οι δικηγορικοί σύλλογοι υποχρεούνται να υποβάλουν κατάσταση των γραμματίων προκαταβολής ανά δικηγόρο, που εκδόθηκαν κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο στην οποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο του κάθε εντολέα του, η δικηγορική υπηρεσία την οποία αφορά η προκαταβολή και το ποσό αναφοράς επί του οποίου υπολογίστηκε αυτή. Διευκρινίζεται ότι με την ίδια πιο πάνω κατάσταση θα υποβάλλονται και τα γραμμάτια προκαταβολής επί των οποίων δεν υπολογίζεται

προκαταβολή φόρου(π.χ. για παράσταση σε συμβόλαια) καθώς και τα μερίσματα με τον παρακρατηθέντα επί αυτών φόρο. Η κατάσταση αυτή υποβάλλεται στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία της περιφέρειας όπου βρίσκεται η επαγγελματική έδρα του κάθε συλλόγου μέχρι την 20ή ημέρα του μηνός Φεβρουαρίου κάθε έτους με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας. Την ευθύνη για την υποβολή αυτή φέρει ο πρόεδρος του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Με την έκδοση σχετικής απόφασης του Υπουργού Οικονομικών θα καθορίζεται ο τύπος, το περιεχόμενό της και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την υποβολή αυτών των καταστάσεων.

5. Με τις διατάξεις της περίπτωσης ζ' αυτού του άρθρου και νόμου ορίζεται ότι, με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζεται εκάστοτε ο τύπος, το περιεχόμενο, ο τρόπος υποβολής της δήλωσης και καταβολής του φόρου και ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής των καταστάσεων και το περιεχόμενο αυτών, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της παραγράφου 5 του άρθρου 52 του ΚΦΕ. Η ισχύς των διατάξεων των περιπτώσεων α' έως και ε' αυτής της παραγράφου αυτού του άρθρου και νόμου έχουν εφαρμογή από 1.7.2011, με την επιφύλαξη της ισχύος ορισμένων διατάξεων που αναφέρονται στην ΠΟΛ.1210/2011 Α.Υ.Ο.

## **B. ΚΩΔΙΚΑΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ**

### **1. Έκδοση γραμματίων προκαταβολής δικηγορικών συλλόγων**

Όταν για τη διενέργεια δικονομικών πράξεων ή την παράσταση του δικηγόρου σε συμβολαιογραφική πράξη απαιτείται η έκδοση γραμματίου προκαταβολής, από τον οικείο δικηγορικό σύλλογο, **δεν εκδίδεται απόδειξη παροχής υπηρεσιών**, δεδομένου ότι το ποσό αναφοράς που αναγράφεται στο υπόψη γραμμάτιο καλύπτει ανάγκες υπολογισμού κρατήσεων υπέρ τρίτων (δικηγορικούς συλλόγους, ταμεία κ.λπ.) και δεν αποτελεί ακαθάριστη αμοιβή σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος.

### **2. Περιεχόμενο απόδειξης παροχής υπηρεσιών**

Με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3919/2011 (ΦΕΚ 32 Α') καταργήθηκε η ελάχιστη αμοιβή των δικηγόρων κι έτσι από 2.7.2011, τα της αμοιβής των δικηγόρων, καθορίζονται με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του υπόψη άρθρου, που αντικατέστησε την παράγραφο 1 του άρθρου 92 του Κώδικα Δικηγόρων, δηλαδή η αμοιβή αυτή πλέον καθορίζεται, είτε με βάση έγγραφες συμφωνίες με τους εντολείς τους, είτε με βάση τις νόμιμες αμοιβές όπως ισχύουν.

Ακόμη, με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 20 του ν. 3943/2011 (ΦΕΚ 66 Α'), με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 52 του Κ.Φ.Ε., ορίστηκε ότι, επί των δικηγορικών αμοιβών οφείλεται προκαταβολή φόρου 15%.

Επίσης, όπως προκύπτει από το Κεφάλαιο Α' της παρούσας, οι υπόχρεοι παρακράτησης φόρου 20%, για τις αμοιβές που καταβάλουν σε δικηγόρους, διενεργούν την υπόψη παρακράτηση στο ακαθάριστο ποσό της αμοιβής που καταβάλλεται στον δικηγόρο μετά την αφαίρεση της αμοιβής που αναγράφεται επί του γραμματίου προκαταβολής ως ποσό αναφοράς και εφόσον η καταβαλλόμενη επιπλέον του γραμματίου αμοιβή ξεπερνά το ποσό των 300€.

Κατόπιν των ανωτέρω, στο περιεχόμενο των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών, πρέπει να αναγράφονται διακεκριμένα τα εξής ποσά:

- α) Η ακαθάριστη αμοιβή,
- β) Ο Φ.Π.Α. (23%) που αναλογεί στην ακαθάριστη αμοιβή,
- γ) Η παρακράτηση φόρου εισοδήματος (20%) από τους υπόχρεους σε παρακράτηση.

Επισημαίνεται ότι, όταν εκδίδεται χειρόγραφο Α.Π.Υ. η αξία της αμοιβής, συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α., αναγράφεται και ολογράφως.

Ακόμη, διευκρινίζεται ότι, τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 13 του Κ.Β.Σ., περί αναγραφής στην απόδειξη παροχής υπηρεσιών, μεταξύ άλλων, της ένδειξης «ΕΠΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙ», από τον επιτηδευματία που τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας και παρέχει υπηρεσίες με πίστωση, μπορεί να εφαρμοστεί, **προαιρετικά** και από τους δικηγόρους που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας.

Σημειώνεται ότι, αν μέχρι την έκδοση της παρούσας οι αποδείξεις παροχής υπηρεσιών έχουν εκδοθεί με τον τρόπο που αναφέρεται στην εγκύκλιο ΠΟΛ. 1208/29.12.2010, οι αποδείξεις αυτές θεωρούνται ως νόμιμα εκδοθείσες, εφόσον οι φορολογικές δηλώσεις υποβληθούν με τα ποσά που προκύπτουν σύμφωνα με τις οδηγίες της παρούσας εγκυκλίου.

Κατωτέρω παρατίθεται υπόδειγμα Απόδειξης Παροχής Υπηρεσιών των δικηγόρων, με τη διευκρίνιση ότι, ο τρόπος απεικόνισης σ' αυτήν των δεδομένων είναι ενδεικτικός και οποιοσδήποτε άλλος τρόπος είναι αποδεκτός (π.χ. διαφορετική σειρά απεικόνισης κ.λπ.), με την προϋπόθεση ότι εμφανίζονται τα δεδομένα αυτά.

Αυτονόητο είναι ότι, μπορεί να αναγράφεται και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία (π.χ. κρατήσεις ταμείων κ.λπ.).

**ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ  
(ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ)**

**Ευρώ Χ.ΧΧΧ,ΧΧ**

*(αναγράφεται το ποσό της αμοιβής  
συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. )*

<b>ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΜΟΙΒΗ</b>	<b>ΧΧΧ,ΧΧ</b>
<b><u>Φ.Π.Α. 23%</u></b>	<b><u>ΧΧΧ,ΧΧ</u></b>
<b>ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ</b>	<b>ΧΧΧ,ΧΧ</b>

**Συνολικό ποσό ολογράφως\*** \_\_\_\_\_

*(\* όταν εκδίδεται χειρόγραφο απόδειξη)*

**ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ** *(από υπόχρεους σε παρακράτηση)*

*(20% x (ακαθάριστη αμοιβή – ποσό αναφοράς γραμματίου προκαταβολής), εφόσον η διαφορά υπερβαίνει το ποσό των 300€)*

**ΧΧ,ΧΧ**

### 3. Τρόπος καταχώρησης στα τηρούμενα βιβλία του Κ.Β.Σ.

Η καταχώρηση στα βιβλία του Κ.Β.Σ. των Α.Π.Υ. των δικηγόρων, ενόψει και των προαναφερομένων στις προηγούμενες περιπτώσεις 1 και 2, διενεργείται ως εξής:

#### α) Βιβλία Β΄ κατηγορίας (εσόδων - εξόδων)

Στο βιβλίο εσόδων - εξόδων που τηρείται από το δικηγόρο καταχωρούνται σε ιδιαίτερες στήλες **στο σκέλος των εσόδων**, με δικαιολογητικό εγγραφής την Α.Π.Υ., ως ακαθάριστο έσοδο από παροχή υπηρεσιών, η ακαθάριστη αξία της αμοιβής (πριν την παρακράτηση του φόρου) και, ξεχωριστά, ο Φ.Π.Α. που αναλογεί σ' αυτή. Οι τυχόν κρατήσεις που διενεργούνται από τους δικηγορικούς συλλόγους καταχωρούνται στο σκέλος των εξόδων, με δικαιολογητικό εγγραφής το γραμμάτιο προκαταβολής που εκδίδεται από τους δικηγορικούς συλλόγους.

Σημειώνεται ακόμη ότι, για τις ανάγκες του φόρου προστιθέμενης αξίας, **στο σκέλος των εξόδων**, καταχωρούνται οι δαπάνες και ανάλογα αν παρέχεται ή δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. καθώς και ο Φ.Π.Α. που αναλογεί σ' αυτές (δαπάνες με δικαίωμα έκπτωσης / δαπάνες χωρίς δικαίωμα έκπτωσης).

Επίσης, σημειώνεται ότι, δεν απαιτείται να καταχωρούνται διακεκριμένα ο φόρος που παρακρατείται, είτε από το δικηγορικό σύλλογο είτε από τους λοιπούς υπόχρεους σε παρακράτηση.

Επισημαίνεται ότι, στις περιπτώσεις που οι αμοιβές των δικηγόρων είναι μικρότερες από τα ποσά αναφοράς που αναγράφονται επί των γραμματίων προκαταβολής, η σχετική Α.Π.Υ. εκδίδεται με τα μικρότερα αυτά ποσά.

Ακόμη, επισημαίνεται ότι, αν οι εγγραφές στα βιβλία έχουν διενεργηθεί με τον τρόπο που αναφέρεται στην εγκύκλιο ΠΟΛ. 1208/29.12.2010 και εφόσον δεν είναι εξαιρετικά δύσκολο, μπορεί να διενεργηθεί συμπληρωματική συγκεντρωτική διορθωτική εγγραφή στα βιβλία, μέχρι το χρόνο υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος της τρέχουσας διαχειριστικής περιόδου (χρήση 2011) και με ημερομηνία εγγραφής το αργότερο την 31.12.2011. Σε κάθε περίπτωση, όμως, οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος υποβάλλονται σύμφωνα με τις οδηγίες της παρούσας.

#### **β) Βιβλία Γ' κατηγορίας (λογιστικά βιβλία)**

Τα ανωτέρω αναφερόμενα, για τα βιβλία Β' κατηγορίας, εφαρμόζονται αναλόγως και για τα βιβλία Γ' κατηγορίας.

#### **4. Τρόπος εξόφλησης αποδείξεων παροχής υπηρεσιών για ορισμένες συναλλαγές.**

Στις περιπτώσεις **επαγγελματικών συναλλαγών**, όταν η ακαθάριστη αμοιβή του δικηγόρου υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ, η εξόφληση του ποσού αυτού από το λήπτη της Α.Π.Υ., γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με επιταγή.

Ακόμη, οι αποδείξεις παροχής υπηρεσιών, που εκδίδονται από δικηγόρους, για **παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες**, εξοφλούνται από τους λήπτες αυτών (ιδιώτες) αποκλειστικά μέσω τραπεζής, με χρεωστικές ή πιστωτικές κάρτες του λήπτη των υπηρεσιών ή μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με επιταγές, όταν το ποσό της συναλλαγής υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ για το έτος 2011 ή το ποσόν των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ από 1.1.2012 και εξής (σχετ. Α.Υ.Ο. ΠΟΛ. 1027/ 9.2.2011).



**5. Τελικά**

Τέλος, σημειώνεται ότι, τα αναφερόμενα στην εγκύκλιο ΠΟΛ. 1208/29.12.2010 που δεν ρυθμίζονται με την παρούσα (ιδίως οι παράγραφοι 2.2, 2.3, 2.4, 5, 8 και 9) εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την έκδοση της παρούσας εγκυκλίου.

**Ακριβές Αντίγραφο**  
**Η Προϊσταμένη της Γραμματείας**

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ**  
**ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ**

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ****I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ**

1. ΠΙΝΑΚΕΣ Α΄, Β΄, Δ΄, ΣΤ΄, Ζ΄, Η΄, Θ΄, Ι΄, ΙΑ΄ και ΙΒ΄.
2. Γ.Γ.Π.Σ. – Δ/ση Δ30
3. Υπηρεσία TAXISnet. Για ανάρτηση στο διαδίκτυο
4. Εθνικό Τυπογραφείο (για δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως).

**II. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ**

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γεν. Γραμματέα κ. Ηλία Πλασκοβίτη
4. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Φορολογικών και Τελωνειακών θεμάτων
5. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Γ.Γ.Π.Σ.
6. Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντή Φορολογίας
7. Γραφεία κ.κ. Γεν. Δ/ντών
8. Όλες τις Δ/σεις Φορολογίας - Τμήματα και Αυτοτελή Γραφεία
9. Γραφείο Επικοινωνίας και Πληροφόρησης Πολιτών.
10. Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων (20 αντίγραφα)
11. Γ.Γ.Π.Σ. – Δ/ση Εφαρμογών Η/Υ (Δ30) (20 αντίγραφα)
12. Δ/ση 12η Φορολογίας Εισοδήματος
  - α) Γραφείο κ. Δ/ντή
  - β) Τμήμα Α' (20 αντίγραφα)
  - γ) Τμήμα Β' (7 αντίγραφα)
  - δ) Τμήμα Γ' (5 αντίγραφα)
13. Δ/ση 15η Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων Τμήμα Α' (αντίγραφα)
14. Δ/ση 14η Φ.Π.Α. Τμήμα Α' (αντίγραφα)